

Betænkning afgivet af Retsudvalget [den X. juni 2021]

### 3. udkast

(ændringsforslag fra justitsministeren)

## Betænkning

over

## Forslag til lov om beskyttelse af whistleblowere

[af justitsministeren (Nick Hækkerup)]

### 1. Ændringsforslag

Der er stillet 3 ændringsforslag til lovforslaget. Justitsministeren har stillet ændringsforslag nr. 1 og 2 og Socialistisk Folkepartis medlemmer af udvalget har stillet ændringsforslag nr. 3.

### 2. Tilkendegivelse fra justitsministeren

Justitsministeren har anmodet om at følgende tilkendegivelse medtages som bidrag til betænkningen:

»Jeg skal hermed tilkendegive over for udvalget, at der i forhold til lovforslagets afsnit 6.1 om økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v. er gennemført en revideret AMVAB-måling (aktivitetsbaseret måling af virksomhedernes administrative byrder).

Den reviderede AMVAB-måling skal ses i sammenhæng med, at Justitsministeriet på baggrund af et høringssvar fra Dansk Arbejdsgiverforening forud for fremsættelsen af lovforslaget tilpassede opgørelsesmetoden for antal ansatte i lovforslagets § 9, stk. 1 (hvorefter arbejdsgivere med 50 eller flere ansatte forpligtes til at etablere en intern whistleblowerordning), således at opgørelsesmetoden stemmer overens med sædvanlige opgørelsesmetoder på arbejdsmarkedsområdet. Det indebærer, at der ved opgørelsen af antallet af ansatte medregnes alle ansatte, uanset beskæftigelsesgraden, som modtager vederlag for personligt arbejde i tjenesteforhold.

Den reviderede AMVAB-måling viser, at der som følge af den ændrede opgørelsesmetode vil skulle etableres yderligere ca. 810 interne whistleblowerordninger i Danmark. Den reviderede AMVAB-måling viser endvidere, at kravet om etablering af interne whistleblowerordninger i virksomheder med 50 eller flere ansatte samlet set vil medføre løbende administrative byrder på ca. 25 mio. kr. årligt og omstillingsomkostninger på ca. 279 mio. kr. I forhold

til den oprindelige måling betyder dette yderligere løbende administrative byrder på ca. 7 mio. kr. årligt samt 75 mio. kr. i yderligere omstillingsomkostninger.«

### 3. Indstillinger

◇

Liberal Alliance, Alternativet og Sambandsflokkurin havde ved betænkningssagens afgivelse ikke medlemmer i udvalget og dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske bemærkninger i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

### 4. Politiske bemærkninger

<Parti/partier>

◇

<Parti/partier>

◇

### 5. Ændringsforslag med bemærkninger

Ændringsforslag

Af justitsministeren, tiltrådt af <>:

Til § 9

1) Som *stk. 3* indsættes:

»*Stk. 3.* Arbejdsgivere omfattet af *stk. 1* kan etablere koncernfælles whistleblowerordninger. Justitsministeren kan fastsætte regler om, at *1. pkt.* ikke skal finde anvendelse.«  
[Mulighed for etablering af koncernfælles interne whistleblowerordninger]

## Til § 11

2) *Stk. 2* affattes således:

»*Stk. 2.* De opgaver, der er nævnt i stk. 1, kan varetages af en ekstern tredjepart eller en arbejdsgiver i et koncernforbundet selskab, som skal leve op til de krav om behandling, der følger af denne lov. Justitsministeren kan fastsætte regler om, at 1. pkt. ikke skal finde anvendelse.«

[Mulighed for outsourcing til koncernfælles selskaber]

Af et *mindretal* (SF), tiltrådt af <>:

## Til § 28

3) Efter stk. 2 indsættes som nyt stykke:

»*Stk. 3.* En whistleblower, der som følge af anskaffelse af dokumentation eller forsøg på anskaffelse af dokumentation for oplysninger om overtrædelser, jf. § 7, stk. 2, er blevet udsat for represalier, har krav på godtgørelse.«

[Præcisering af retten til godtgørelse]

## B e m æ r k n i n g e r

## Til nr. 1

Justitsministeriet har ved flere lejligheder været i dialog med Europa-Kommissionen om forståelsen af direktivets regler om interne whistleblowerordninger og muligheden for at etablere fælles interne whistleblowerordninger, ligesom ministeriet har været i dialog med andre EU-lande om spørgsmålet.

Som det bl.a. fremgår af Justitsministeriets besvarelse af spørgsmål nr. 36 til lovforslaget, er det på det foreliggende grundlag på baggrund af dialogen og bl.a. i lyset af direktivets specifikke undtagelser om muligheden for at dele ressourcer for så vidt angår virksomheder med 50-249 ansatte og kommuner Justitsministeriets vurdering, at det ikke er muligt for større private virksomheder med 250 eller flere ansatte eller statslige og regionale arbejdsgivere med 50 eller flere ansatte, at opfylde forpligtelsen til at etablere interne whistleblowerordninger gennem en koncernfælles ordning.

Justitsministeriet er bekendt med, at en række erhvervsorganisationer fra en række EU-lande har rettet fælles henvendelse til Europa-Kommissionen om problemstillingen, ligesom Justitsministeriet har været i dialog med danske erhvervsorganisationer og en række store danske virksomheder, der har koncernforbundne selskaber i flere EU-medlemslande, om problemstillingen.

Justitsministeriet er opmærksom på de udfordringer som den manglende mulighed for at opfylde kravet om etablering af en intern whistleblowerordning gennem koncernfælles whistleblowerordninger giver anledning til. Justitsministeriet deler – på baggrund af den nævnte dialog – bekymringen i forhold til, om forpligtelsen til at etablere whistleblowerordninger i hver enkelt juridisk enhed i en koncern skaber en dårligere beskyttelse af whistleblowere bl.a. på grund af en unødvendig risiko for uensartet og/eller mindre specialiseret behandling af sager, manglende koncernoverblik, ligesom den manglende mulighed for koncernfælles styring

efter det oplyste kan eksponere virksomhederne, inklusive deres ledelser, for sanktioner og eventuelt straffe- og/eller erstatningsretligt ansvar efter andre landes lovgivning og regler.

Justitsministeriet vil på denne baggrund følge implementeringen i de øvrige EU-medlemslande i forhold til spørgsmålet, ligesom ministeriet under tæt inddragelse af de danske interesseorganisationer samt større danske virksomheder vil gå i dialog med Europa-Kommissionen med henblik på at skabe en forståelse for – om nødvendigt gennem en ændring af direktivet – at sikre, at forpligtelsen til at etablere interne whistleblowerordninger for koncerner kan opfyldes med en koncernfælles whistleblowerordning.

På denne baggrund og i lyset af et bredt politisk ønske om at imødegå de ovenfor nævnte udfordringer, foreslås det med ændringsforslaget, at der indføres mulighed for, at koncernforbundne selskaber kan opfylde forpligtelsen til at etablere interne whistleblowerordninger gennem en koncernfælles ordning, således at et moder- eller koncernselskab kan modtage indberetninger, forestå kontakten med whistlebloweren og forestå opfølgning på indberetningen, herunder gennemføre nødvendige undersøgelser. En sådan koncernfælles whistleblowerordning skal leve op til samtlige krav, der i øvrigt fremgår af lovforslaget.

Begrebet koncernforbundne selskaber skal forstås i overensstemmelse den almindelige forståelse af begrebet i dansk ret, jf. bl.a. selskabslovens §§ 6 og 7, og Europa-Kommissionens henstilling af 6. maj 2003 om definition af mikrovirksomheder, små og mellemstore virksomheder.

Det foreslås i 2. pkt., at justitsministeren kan bestemme, at 1. pkt. ikke skal finde anvendelse.

Bemyndigelsesbestemmelsen har til formål at indføre den fornødne hjemmel til ved bekendtgørelse at fastsætte regler om, at reglen om, at koncernforbundne selskaber kan opfylde forpligtelsen til at etablere en intern whistleblowerordning gennem en koncernfælles ordning alligevel ikke skal finde anvendelse. Det er en forudsætning for at anvende bemyndigelsen, at Folketingets Retsudvalg har været inddraget, herunder vil Justitsministeriet i givet fald i løbet af efteråret 2021 til brug for denne inddragelse indhente oplysninger om øvrige EU-landes implementering af direktivet på dette punkt, samt redegøre for Europa-Kommissionens opfattelse. Justitsministeriet vil forud for inddragelsen af Retsudvalget have en dialog om spørgsmålet med de større danske virksomheder, der har rejst problemstillingen, samt disse virksomheders interesseorganisationer og andre relevant arbejdsmarkedspartnere.

Bemyndigelsesbestemmelsen skal anvendes, hvis det må anses for tilstrækkelig klart, at direktivet ikke giver mulighed for, at koncerner kan opfylde forpligtelsen til at etablere interne whistleblowerordninger med en koncernfælles whistleblowerordning. Ved denne vurdering vil der bl.a. skulle lægges vægt på, hvordan Europa-Kommissionen og andre EU-lande fortolker direktivet på dette punkt, herunder om der er forskellige fortolkninger af direktivet i forskellige EU-lande, og om en række større lande overhovedet har lagt sig fast på en fortolkning. Hvis det på tidspunktet for implementeringsfristen vurderes, at der er reel tvivl om

fortolkningen af direktivet på dette punkt vil bemyndigelsesbestemmelsen således ikke blive udnyttet. Ud over det ovenfor nævnte om risikoen for reelt at forringe beskyttelsen af whistleblowere, skyldes dette også, at administrative hensyn med betydelig vægt taler for ikke at pålægge koncerner, der allerede har en koncernfælles ordning, at etablere whistleblowerordninger hos datterselskaber mv., hvis dette spørgsmål ikke kan anses for afklaret i tilstrækkeligt omfang.

#### Til nr. 2

Med ændringsforslaget foreslås der indført hjemmel til, at en intern whistleblowerordning kan outsources helt eller delvist til et koncernforbundet selskab, herunder et moder- eller datterselskab.

Det foreslås i 1. pkt., at en intern whistleblowerordning kan outsources helt eller delvist til et koncernforbundet selskab.

Det betyder, at en arbejdsgiver har mulighed for at udpege en arbejdsgiver i et koncernforbundet selskab til at varetage funktionen som whistleblowerenhed og dermed håndtere de nævnte opgaver.

Begrebet koncernforbundne selskaber skal forstås i overensstemmelse den almindelige forståelse af begrebet i dansk ret, jf. bl.a. selskabslovens §§ 6 og 7, og Europa-Kommisionens henstilling af 6. maj 2003 om definition af mikro-virksomheder, små og mellemstore virksomheder.

Det foreslås i 2. pkt., at justitsministeren kan bestemme, at 1. pkt. ikke skal finde anvendelse.

Bemyndigelsesbestemmelsen har til formål at indføre den fornødne hjemmel til ved bekendtgørelse at fastsætte regler om, at reglen om, at en intern whistleblowerordning kan outsources helt eller delvist til et koncernforbundet selskab, herunder et moder- eller datterselskab, alligevel ikke skal finde anvendelse.

Bemyndigelsesbestemmelsen forudsættes udnyttet i overensstemmelse med bemærkningerne til nr. 1. Hvis det på tidspunktet for implementeringsfristen vurderes, at der er reel tvivl om fortolkningen af direktivet på dette punkt vil bemyndigelsesbestemmelsen således ikke blive udnyttet.

#### Til nr. 3

Med ændringsforslaget foreslås det, at en whistleblower, der i overensstemmelse med den foreslåede bestemmelse i

§ 7, stk. 2, skaffer sig adgang til oplysninger om overtrædelser, og som følge heraf udsættes for represalier, har krav på godtgørelse. Bestemmelsen har til formål at sikre, at en whistleblower kan få godtgørelse for ikke-økonomisk skade, hvis den pågældende er blevet udsat for represalier som følge af, at den pågældende har anskaffet eller forsøgt at anskaffe sig oplysninger om overtrædelser.

## 6. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 14. april 2021 og var til 1. behandling den 27. april 2021. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Retsudvalget.

### *Oversigt over lovforslagets sagsforløb og dokumenter*

Lovforslaget og dokumenterne i forbindelse med udvalgsbehandlingen kan læses under lovforslaget på Folketingets hjemmeside [www.ft.dk](http://www.ft.dk).

### *Møder*

Udvalget har behandlet lovforslaget i <4> møder.

### *Hørings svar*

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og justitsministeren sendte den 24. februar 2021 dette udkast til udvalget, jf. REU alm. del – bilag 210. Den 15. april 2021 sendte justitsministeren høringssvarene og et høringssnotat til udvalget.

### *Teknisk gennemgang*

Justitsministeren har den 25. maj 2021 over for udvalget foretaget en teknisk gennemgang af lovforslaget.

### *Bilag*

Under udvalgsarbejdet er der omdelt <27> bilag på lovforslaget.

### *Skriftlige henvendelser*

Udvalget har under udvalgsarbejdet modtaget <19> skriftlige henvendelser om lovforslaget.

### *Spørgsmål*

Udvalget har under udvalgsarbejdet stillet <59> spørgsmål til justitsministeren til skriftlig besvarelse, [som ministeren har besvaret. ]

*Leif Lahn Jensen (S) Jeppe Bruus (S) Julie Skovsby (S) Kasper Roug (S) Rasmus Stoklund (S)*

*Annette Lind (S) Kristian Hegaard (RV) nfm. Jens Rohde (KD) Karina Lorentzen Dehnhardt (SF)*

*Theresa Berg Andersen (SF) Rosa Lund (EL) Søren Søndergaard (EL) Sikandar Siddique (UFG) Aaja Chemnitz Larsen (IA)*

*Aki-Matilda Høegh-Dam (SIU) Sjúróður Skaale (JF) Preben Bang Henriksen (V) Jan E. Jørgensen (V) Britt Bager (KF)*

*Inger Støjberg (UFG) Morten Dahlin (V) fmd. Michael Aastrup Jensen (V) Anne Honoré Østergaard (V)*

*Peter Skaarup (DF) Simon Emil Ammitzbøll-Bille (UFG) Karina Adsbøl (DF) Mads Andersen (KF) Marcus Knuth (KF)*

*Pernille Vermund (NB)*

---

Liberal Alliance, Alternativet og Sambandsflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Socialdemokratiet (S)	49	Liberal Alliance (LA)	3
Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	39	Alternativet (ALT)	1
Dansk Folkeparti (DF)	16	Kristendemokraterne (KD)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	15	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Radikale Venstre (RV)	14	Siumut (SIU)	1
Enhedslisten (EL)	13	Sambandsflokkurin (SP)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	13	Javnaðarflokkurin (JF)	1
Nye Borgerlige (NB)	4	Uden for folketingsgrupperne (UFG)	7